

A *NEW EUROPE* KÜLPOLITIKAI HETILAP ÉS A DÉLSZLÁV EGYSÉG, 1916-1919

Az első világháború révén Szerbia az antant hatalmak szövetségességévé lépett elő, s egyik pillanatról a másikra olyan befolyással bíró patrónusokra lelt, mint Henry Wickham Steed, a londoni *Times* napilap külügyi szerkesztője, valamint a korának legismertebb brit délszláv-szakértőjeként számon tartott történész, Robert William Seton-Watson. A két brit férfi és elvbarátaik olyannyira nagy hatást gyakoroltak a brit közvéleményre, hogy a propaganda kampányuk révén sikerült gyökeresen megváltoztatniuk a Szerbiáról korábban kialakult képet.

A szerb hadsereg első világháborús sikerei és a közös ellenség megléte megteremtették a feltételeket Szerbia brit pártfogói számára, hogy propagandájukkal új szimbólumrendszert teremtve a balkáni országot a civilizáció és a kereszténység védelmezőjévé emeljék. Szerbia dicsőítésének csúcspontját jelentő országos „Koszovó napi” megemlékezés 1916 júliusában egyben nyitányát képezte annak a délszláv lobbinak, amely pár hónappal később a Nagy-Britanniai Szerb Társaság és a *New Europe* külpolitikai hetilap megalapításával öltött szervezett formát. Felismerve a szükségét egy olyan sajtóterméknek, amely a napisajtónál alkalmasabb az európai újrarendezést érintő elképzelések részletes kifejtésére és a döntéshozók informálására, Steed és Seton-Watson 1916 őszén megalapította a *New Europe* nevű folyóiratot. A személyi átfedések ellenére a folyóirat nem a Szerb Társaság szócsöveként jött létre: amíg a Szerb Társaság a délszláv lobbival volt elfoglalva, addig a *New Europe* csapata egy nagyobb célért, az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlásztásáért küzdött, ami egyben előfeltételét képezte egy délszláv állam megteremtésének is.

A hetilap az egyetlen olyan nyugat-európai sajtótermék volt, amely kizárólag kelet-európai külpolitikával foglalkozott, így széles körben olvasottá vált több szövetséges államban is. Az újság hasábjain a brit kormányhoz kötődő személyek, gyakran parlamenti képviselő, továbbá a brit értelmiség és az emigráns nemzetiségi vezetők is publikáltak. A tartós békét a *New Europe* csoport Ausztria–Magyarország feldarabolásával látta megvalósíthatónak, s erről hónapról hónapra a közvélemény szélesebb rétegeit sikerült meggyőznie. A világháború politikai és katonai eseményeire a lap programjának megfelelően adott választ és egyértelműen a háború keleti megoldása mellett foglalt állást.

Idővel a *New Europe* csoport jelentős befolyást gyakorolt a brit külügyfiatalabb alkalmazottaira, a lap pedig követetten hatással volt az első világháborút lezáró békerendezésre, ugyanis Seton-Watson és Steed elképzelései, érvei több esetben is támpontként szolgáltak a brit békedelegáció számára.

Szeghő Patrik